

**Onderwijs
Opvang
Emmen**

November 2023

Beleid Veiligheid en gezondheid OOE

Inhoud

1. Uitwerking beleid veiligheid en gezondheid OOE.....	3
2. Grote en kleine risico's in de opvang.....	3
3. Werkinstructies, richtlijnen en protocollen.....	5
3.1 Voeding en hygiëne.....	5
Voedselveiligheid.....	5
Allergieën en voedingswensen van ouders.....	6
Persoonlijke hygiëne.....	6
Schoonmaak Groepsruimte en spelmateriaal.....	6
3.2 Ziekte en ongevallen.....	6
Infectieziekten op de groep.....	6
Vaccinaties.....	6
Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen.....	7
Bhv en ehbo doos.....	7
Veiligheid bij halen en brengen.....	7
Brengen.....	7
Ophalen.....	7
Veiligheid bij dreigende situaties, brandveiligheid.....	8
3.3 Ongevallen en Calamiteiten.....	8
Voorkomen van Ongevallen.....	8
Ongeval met letsel bij de kinderen tijdens de opvang.....	9
Calamiteiten.....	9
3.4 Kindermishandeling en geweld.....	9
Meldcode kindermishandeling.....	9
Misbruik of grensoverschrijdend gedrag door pedagogisch medewerkers/leerkrachten, vrijwilligers, stagiaires, volwassenen of kinderen.....	10
Personenregister kinderopvang.....	10
Vierogen principe en achterwacht.....	10
Werkwijze risico bepaling veiligheid en gezondheid.....	11
1. Ronde lopen.....	11
2. Risico's opsommen/inventariseren.....	11
3. Afwegen.....	12
4. Maatregelen opstellen.....	12
5. Check.....	13
6. Registeren.....	13

Beleid Veiligheid en gezondheid OOE

1. Uitwerking beleid veiligheid en gezondheid OOE

De peuteropvang en bso moeten een veilige en gezonde omgeving zijn voor kinderen. In dit beleid staan de voor OOE van toepassing zijnde richtlijnen en uitgangspunten beschreven. Het beleid wordt 1x per jaar geëvalueerd door het verantwoordelijke management. De resultaten van de uitgevoerde risico inventarisatie Veiligheid en Gezondheid worden hierin mee genomen. Ook wordt bekeken of de maatregelen effectief gebleken zijn.

Voor de belangrijkste risico's mbt veiligheid en hygiëne zijn reeds protocollen, beleid of richtlijnen aanwezig. Veel hiervan zijn wettelijk vereist.

- Dit beleid Veiligheid en Gezondheid wordt door de locatiemanagers jaarlijks gecommuniceerd met de medewerkers, vrijwilligers, stagiaires en oudercommissie. De werkinstructies worden door de locatiemanagers en/of pedagogisch coaches op de locatie met de medewerkers besproken. Per locatie wordt bekeken (mede aan de hand van de uitgevoerde risicotaxatie op de locatie) welke werkinstructies of onderdelen van het beleid extra aandacht behoeven.
- Het algemene V&G beleid is te vinden op de website voor ouders
- Alle werkinstructies en het hele beleid staan minimaal 1x per 3 jaar in zijn geheel op de agenda van een bijeenkomst per locatie of voor de hele organisatie.
- De meldcode kinderopvang wordt minimaal 1x per jaar besproken en waar nodig wordt extra scholing ingezet.
- In het scholingsplan is aangegeven welke trainingen van belang zijn om de veiligheid van kinderen en medewerkers te bevorderen en door wie ze gevolgd worden en wanneer. Het gaat dan om de zgn verplichte trainingen zoals bhv en kinderehbo, meldcode.
- Op het intranet voor medewerkers en vrijwilligers wordt het beleid gepubliceerd in de meest actuele versie. Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat het beleid en de van toepassing zijnde werkinstructies bekend zijn en toegepast worden door vrijwilligers en stagiaires.
- De locatiemanagers zien er op toe dat de maatregelen die voortkomen uit de risico bepalingen worden uitgevoerd op de van toepassing zijnde locaties. Ze worden smart gepland en tijdig geëvalueerd.

Voorbeeld: de medewerkers hebben de ontruimingsoefening met de kinderen gepland op 23 mei 2024, de oudercommissie wordt hiervan op de hoogte gebracht. Uit de oefening komen een aantal verbeterpunten. Deze worden gepland in uitvoering voor 1 juli 2024. De locatiemanager checkt of de maatregelen inderdaad zijn uitgevoerd en of ze effectief zijn.

2. Grote en kleine risico's in de opvang

Bij het opgroeien horen risico's. Elk kind stoot zich wel eens, struikelt, valt op zijn knieën. Een kind groeit op met vallen en opstaan.. Dit is belangrijk om de motoriek te ontwikkelen, om te gaan met teleurstelling en verdriet, maar ook om waardevolle nieuwe ervaringen op te doen. In het pedagogisch beleid staat het risicovol spelen benoemd als belangrijk thema in wat OOE de kinderen wil bieden.

Toch wil elke opvoeder, en ook OOE bewust met risico's voor de kinderen omgaan. De kleine risico's voor de kinderen zijn zoals hiervoor aangegeven in het vallen, struikelen en botsen. Maar ook in het verslikken in een stukje fruit, je vinger tussen de deur of een stoel die op je teen valt. Kinderen moeten nog leren met risico's in hun omgeving om te gaan. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat grote ongelukken niet kunnen gebeuren en dat kinderen leren om te gaan met kleine ongelukken of risico's. De pedagogisch medewerker leert de kinderen bijvoorbeeld dat ze op hun billen moeten zitten aan tafel als ze fruit eten of drinken: zo kan je je niet verslikken of van de stoel af vallen. Ze leert ze dat je niet je hand bij de deuropening moet houden maar bij de deur zelf: je vinger kan tussen de deur komen. Ze leert de kinderen dat je rustig door de gang kunt lopen en daardoor niet valt. Ook kan je beter met je handjes in de waterbak dan in de wc, anders kan je ziek worden. Ze doet dit door de kinderen te benoemen wat het risico is: 'Jasper, ga maar even op je billen zitten, dan kan je je fruit beter opeten en schiet het niet in je keel'.

De pedagogisch medewerker past een positieve benadering toe, gaat uit van de bedoelingen van het kind in de situatie ('ik zie dat je op de bank klimt, spannend, dat kan je al goed! Zullen we in het klimhuisje gaan klimmen want ik ben best bang dat je gaat vallen daar op die bank'). Is er sprake van een echt gevaarlijke situatie, dan grijpt de pedagogisch medewerker in ('oeh Jason, je bent nu gaan staan op de stoel met een schaar in je hand en dat is gevaarlijk want dan kun je vallen en je snijden. Ik pak de schaar nu af en zet je snel weer op de grond.)

Kleine risico's met soms grote gevolgen zitten ook in het gebruikte spelmateriaal (dat schoon en heel moet zijn), in het opbergen van handtassen van ouders buiten bereik van de kinderen, het aanleren van kinderen dat je je schoenen aantrekt als je naar buiten loopt (zodat je je tenen niet stoot) of dat je andere kinderen beter niet kunt duwen. Veel risico's zijn dan ook te beheersen of voorkomen door het leren van gedragsregels door de pedagogisch medewerkers.

Bij de buitenschoolse opvang zijn de kleine risico's meer op het gebied van ongelukjes. De kinderen weten inmiddels welke regels gelden en wat mogelijke risico's zijn. Tijdens het spelen binnen of buiten kunnen desondanks kleine ongelukjes voorvallen. Denk hierbij aan het botsen op elkaar tijdens het rennen op het plein, het uitglijden over een knikker of het struikelen over een springtouw. De pedagogisch medewerker attendeert de kinderen vooraf en tijdens het spel op deze kleine risico's en hoe ze dit kunnen voorkomen. Als een ongelukje heeft plaatsgevonden praat de pedagogisch medewerker met de kinderen over hoe het ongeluk kon plaatsvinden en de volgende keer voorkomen kan worden.

Er zijn ook grote risico's in het opgroeien in de opvang. Het grootste risico voor de kinderen, ouders, medewerkers en organisatie zit in een ongeluk of incident dat plaats vindt met ernstig fysiek of emotioneel letsel. Ook het uitbreken van een ernstige infectieziekte kan een groot risico zijn voor kinderen en hun familie.

De grote risico's kunnen niet altijd voorkomen of geëlimineerd worden, maar wel beperkt blijven. Dit kan door openheid over opgedane ervaringen, bekend zijn met het beleid, nieuwe medewerkers instrueren en met regelmaat de risico's bespreken met de teams.

Voor de meest voorkomende grotere risico's heeft OOE beleid, werkinstructies of protocollen ontwikkeld die met vaste frequentie worden geïmplementeerd en geëvalueerd (zie hoofdstuk 1 Uitwerking beleid veiligheid en gezondheid OOE).

Sommige risico's zijn specifiek verbonden aan de locatie waar de opvang in gevestigd is. 1x per jaar wordt door de locatiemanagers samen met de pedagogisch medewerkers een ronde gemaakt op de locatie om onveilige situaties/risico's te inventariseren. Deze worden met de andere medewerkers besproken. De maatregelen worden met urgentie en smart geformuleerd in een plan van aanpak opgenomen in het *actieplan veiligheid en gezondheid* van de locatie.

In bijlage 1. is de werkinstructie risico bepaling veiligheid en gezondheid, die door de locaties jaarlijks worden uitgevoerd, opgenomen.

3. Werkinstructies, richtlijnen en protocollen

Hierna wordt aangegeven hoe met de belangrijkste risico's die zich voordoen op de peuteropvang en bso wordt omgegaan.

De volgende thema's komen aan bod:

- Voeding en hygiëne
- Voedselveiligheid
- Allergieën en voedingswensen van ouders
- Persoonlijke hygiëne
- Schoonmaak groepsruimte en spelmateriaal
- Infectieziekten op de groep
- Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen
- Bhv
- Veiligheid bij halen en brengen
- Veiligheid bij dreigende situaties, brandveiligheid.
- Voorkomen van Ongevallen
- Ongevallen en Calamiteiten
- Seksueel misbruik en geweld in het gezin (Meldcode)
- Seksueel misbruik, intimidatie en geweld in de organisatie door medewerkers

3.1 Voeding en hygiëne

Er wordt op alle locaties gewerkt volgens hygiëne richtlijnen van het RIVM.

De medewerkers zorgen voor goede hygiëne op de peuteropvang en bso. Kinderen worden gestimuleerd om hun handen te wassen op momenten waarop er risico is dat ziektekiemen zich kunnen verspreiden zoals voor en na het eten, voor en na toiletgebruik, na het buiten spelen.

Voedselveiligheid

De kinderen die gebruik maken van de peuteropvang en bso hebben de leeftijd 2.5 tot 12 jaar, hierdoor vallen ze niet in de zgn 'kwetsbare groep' zoals bedoeld in de Warenwet. Er worden geen (warme of verse) maaltijden verstrekt.

- Voeding (fruit) wordt door ouders mee gegeven (peuteropvang). Er worden geen maaltijden mee gegeven of verstrekt¹. De peuteropvang kan een tussendoortje verstrekken zoals een cracker of maiswafel. Op de bso worden fruit en crackers verstrekt (zie ook het voedingsbeleid in het pedagogisch beleid van OOE).
- Het fruit wordt door de medewerkers samen met de kinderen schoongemaakt, hierbij wordt persoonlijke hygiëne toegepast zoals handen wassen voor en na schoonmaken.
- Overgebleven fruit en andere voeding worden elke dag mee terug gegeven aan de ouder en worden niet op de peuteropvang en bso bewaard, ook niet in de koelkast.
- Ouders worden voorgelicht over voedselveiligheid en kunnen bederfelijke tussendoortjes zoals melk in de koelkast plaatsen met de naam van het kind er op (peuteropvang)
- De koelkast heeft een temperatuur van max 7 graden. 1x per week wordt de temperatuur gecontroleerd en geregistreerd door de pedagogisch medewerker.
- In de bso maken kinderen in het kader van (vakantie)activiteiten soms maaltijden klaar zoals pannenkoeken, pizza, salade. Deze activiteiten behoeven geen bijzondere maatregelen.
- Bij onduidelijkheid raadpleegt het team <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kdv-psz-bso>

¹ Hier kan van afgeweken worden per peuteropvang en bso. De noodzaak (armoede) kan zich voordoen om wel maaltijden te verstrekken zoals ontbijt of lunch. In dat geval is op de betreffende peuteropvang en bso in het werkplan een aanvulling in het voedingsbeleid gemaakt die voldoet aan de hygiëne en voedselveiligheid richtlijnen van het RIVM

Allergieën en voedingswensen van ouders

Het kan voorkomen dat kinderen allergisch zijn, of dat de ouders leefregels hebben mbt voeding die voor het kind van belang zijn.

Bij de inschrijving wordt zorgvuldig nagegaan of dit van toepassing is. De mentor van het kind ziet er op toe dat dit kan worden nageleefd. Op de bso wordt ervoor gezorgd dat er beleg (crackers) is waarbij rekening gehouden is houdt met de van belang zijnde wensen van ouders (vegan, vegetarisch, halal, etc).

Er wordt op gelet dat niet per ongeluk voeding wordt verstrekt waar een kind allergisch voor is (lactose, noten etc).

Mocht een kind een allergische reactie vertonen, dan grijpt de medewerker direct in en belt zo nodig de huisartsenpost. De ouders worden altijd op de hoogte gesteld (zie ook 'medicatie toedienen en voorbehouden handelingen')

Persoonlijke hygiëne.

Pedagogisch medewerkers zorgen voor persoonlijke hygiëne door handen wassen voor en na het eten, toiletgebruik, verschonen van kinderen. Het dragen van handsieraden, piercings en grote armbanden wordt afgeraden ivm risico's op verwonding van kinderen bij aanraking.

Schoonmaak Groepsruimte en spelmateriaal.

Een peuteropvang moet goed schoongemaakt worden. De pedagogisch medewerker (peuteropvang) zorgt voor het opruimen en schoonhouden van het speelgoed, het meubilair en de toiletten. Het dagelijkse schoonmaakwerk wordt door een vaste schoonmaker vanuit school gedaan. Minimaal twee keer per jaar wordt zowel de gehele ruimte van de peuteropvang als het spelmateriaal grondig schoongemaakt. Hierbij wordt de hulp van de ouders ingeroepen. Dit geldt ook voor de bso.

Groepsruimtes worden dagelijks gereinigd. Spelmateriaal wordt wekelijks dmv visuele inspectie beoordeeld of schoonmaak gewenst is. Minimaal 1x per jaar wordt al het spelmateriaal gereinigd volgens de ggd richtlijnen.

Er wordt gebruik gemaakt van een schoonmaakschema wat door de pedagogisch medewerker of schoonmaker wordt bijgehouden. Indien zich infectieziekten voordoen wordt de ruimte en het spelmateriaal vaker, liefst 1x per dag, gereinigd en gedesinfecteerd.

De sanitaire ruimte wordt dagelijks gereinigd en tussendoor indien nodig. Potjes worden direct gereinigd en met desinfectiemiddel behandeld.

3.2 Ziekte en ongevallen

Infectieziekten op de groep

Bij uitbraak van besmettelijke ziekten zoals waterpokken, diarree etc bij meer dan 5 kinderen op de groep worden de richtlijnen van de ggd gevolgd en wordt de inspectie op de hoogte gebracht. Zieke kinderen kunnen niet op de peuteropvang en bso blijven. Indien het kind koorts heeft, hangerig en/of overduidelijk niet in orde wordt overlegd met de ouders. Als het kind al ziek is, kan het niet komen. Heeft het kind een infectieziekte maar gedraagt het zich niet ziek, dan is er geen reden om het kind de toegang te ontzeggen.

Uitzondering is als het ziektes betreft die een risico kunnen vormen voor de andere kinderen of ouders (zwangere ouders, baby's) die de peuteropvang en bso bezoeken. Voorbeelden zijn corona, kinkhoest, roodvonk. Voor nadere richtlijnen worden de werkinstructies van het RIVM gevolgd <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kdv-psz-bso>

Vaccinaties

Ouders wordt met klem verzocht het vaccinatieprogramma van de RIVM te volgen. Ook worden ze uitgenodigd tot openheid over wel/niet gevaccineerd zijn van hun kind zodat risico's voor anderen beheerst kunnen worden (denk aan risico's voor baby's die met ouders mee komen bij halen en brengen)

Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen

Er wordt geen medicatie verstrekt op de peuteropvang en bso.

Dit geldt ook voor paracetamol en andere zelfzorgmiddelen. Van ouders wordt gevraagd bijzonderheden te melden die van invloed kunnen zijn op het gedrag van het kind op de peuteropvang en bso tijd. Denk aan gebruik van antibiotica.

Voor kinderen met langduriger medicijngebruik wordt een aanpak afgesproken met de ouders.

Pedagogisch medewerkers verstrekken ook deze medicatie niet. Ze wordt buiten de school/opvangtijden door ouders verstrekt. Soms kan dit niet (bso). In dat geval spreken pedagogisch medewerkers, ouders na advies van de behandelend arts een werkwijze af. De ouders vullen een medicatie toestemmingsformulier in. Medewerkers registreren het tijdstip, aantal, naam medicatie bij toedienen.

Ouders wordt gevraagd de medewerkers te informeren over medicatiegebruik van hun kind.

Het is niet toegestaan om zonder overleg medicatie te gebruiken (bso). Kinderen mogen dit niet in hun tas of jas mee nemen naar de bso. Ze mogen dit niet in eigen beheer innemen. Indien echt noodzakelijk kan verstrekking door de pedagogisch medewerker plaats vinden, altijd in overleg met ouders en huisarts. Het middel dient achter dubbel slot in een aparte kast bewaard te worden en er vind registratie plaats van tijd, hoeveelheid en voor wie het middel wordt toegediend.

Pedagogisch medewerkers verrichten geen zgn voorbehouden handelingen. Denk hierbij aan sondevoeding, bloedwaarde prikken. Zgn 'puffers' kunnen alleen na instructie van een arts en bij uitzondering worden gegeven, als een kind het plotseling erg benauwd krijgt.

Dit geldt ook voor het gebruik van de epipen. Alleen na instructie van de arts/verpleegkundige. De epipen wordt in een afgesloten kast in een afgesloten doos bewaard (dus niet in het keukenkastje op de groep), op korte afstand van de groep.

Bhv en ehbo doos

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een actueel Wet IKK certificaat EHBO voor baby's en kinderen (kinderopvang). Op de groep is een EHBO kit aanwezig welke voldoet aan de eisen van het oranje kruis. Er is afgesproken wie verantwoordelijk is voor het onderhoud van de EHBO kit.

Veiligheid bij halen en brengen

Bij de jaarlijkse risico inventarisatie houdt het team rekening met risico's die bij het halen en brengen van kinderen van toepassing kunnen zijn.

Brengen.

Peuteropvang. Kinderen worden door hun ouders in de groep gebracht. Brengen door oudere broertjes, zusjes etc is niet toegestaan, tenzij dit uitdrukkelijk is afgesproken bij de inschrijving en de pedagogisch medewerker van oordeel is dat dit veilig is en in het belang van het kind.

Bso. Pedagogisch medewerkers halen de kinderen op een vaste plek in school op. Ze communiceren met de leerkrachten welk kind die dag aanwezig is, wie niet. Pedagogisch medewerkers registreren de kinderen die op de bso zijn per dag.

Ophalen.

Bij het ophalen van kinderen kunnen situaties ontstaan die risicovol zijn voor kinderen. Met name bij peuters kan dit het geval zijn, denk aan plotseling de straat over rennen, in de sloot belanden, een ouder die in conflict is met de andere ouder en een kind mee neemt.

De omgeving wordt gescreend op mogelijke gevaarlijke situaties voor het kind.

Er worden afspraken gemaakt wat te doen als een ouder een kind ongeoorloofd mee neemt.

Voor zowel peuteropvang als bso geldt:

Kinderen worden in principe alleen door de ouders opgehaald.

- Bij de peuteropvang worden kinderen alleen *in de groep* door de ouder opgehaald.
- In de bso wordt door de pedagogisch medewerker geregistreerd welke kinderen zijn opgehaald.
- Mocht de pedagogisch medewerker er niet zeker van zijn of een kind wel aan een bepaalde volwassene kan worden mee gegeven, dan belt de medewerker de ouder en vraagt of de persoon bekend is. Vervolgens wordt de telefoon doorgegeven aan degene die het kind komt ophalen waardoor de medewerker kan zien en horen of dit de juiste persoon is.
- Bij ouders die gescheiden zijn wordt het kind alleen mee gegeven aan een ouder die de ouderlijke macht heeft.
- Bij kinderen in een pleeggezin zijn duidelijke afspraken gecommuniceerd wie het kind wel en niet mag ophalen. Op de groep beschikken pedagogisch medewerkers zo nodig over foto's en namen van de personen die mogen ophalen.
- Ouders informeren de pedagogisch medewerkers vooraf als hun kind door een andere volwassene wordt opgehaald (geldt ook voor speelafspraken bij andere kinderen en oma en opa). Bij inschrijving wordt liefst al aangegeven wie het kind mogen ophalen. Op de dag zelf bellen of appen de ouders altijd dat het kind door een andere volwassene wordt opgehaald. Doen zij dit niet, dan wordt het kind niet mee gegeven.
- Kleuters worden niet aan oudere broertjes of zusjes mee gegeven tenzij hier afspraken over zijn en dit naar inzicht van de pedagogisch medewerker veilig kan.

Veiligheid bij dreigende situaties, brandveiligheid.

- Het gezamenlijke team van peuteropvang, bso en school maakt jaarlijks een bhv plan. Dit is toegesneden op de lokale situatie en kan voor elk kindcentrum net wat anders zijn.
- Er wordt een bhv team samengesteld samen gesteld uit zowel bv'h'ers van school, als van bso en peuteropvang
- Zij inventariseren samen mogelijke risico's mbt brand en dreigende situaties zowel binnen als buiten het gebouw (denk aan bedrijfsgebouwen in de omgeving van de school, problematiek in de buurt etc)
- Er worden gezamenlijk oefeningen gepland, zowel voor ontruiming bij brand als bij dreiging van buitenaf. Dit vindt minimaal 1x per jaar plaats, liefst 2x. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende openingstijden. De bso oefent ook in vakantietijd.
- Na elke oefening wordt geëvalueerd hoe dit verlopen is en worden verbetermaatregelen geformuleerd. Dit wordt geregistreerd. De maatregelen worden gecheckt op uitvoering door het hoofd bhv binnen drie maanden.
- Indien mogelijk wordt advies gevraagd van hulpdiensten (brandweer) om brandveiligheid te oefenen.

3.3 Ongevallen en Calamiteiten

Voorkomen van Ongevallen

De locatiemanager draagt samen met de pedagogisch medewerker zorg voor een veilige maar toch uitdagende spelomgeving voor de kinderen. Dat betekent:

- dat er regelmatig tijdens de opvang opruimrondes zijn op de groep waardoor geen risico op rondslingerend spelmateriaal is
- dat het spelmateriaal schoon, heel is en voldoet aan Europese wetgeving
- dat speeltoestellen binnen en buiten de groepsruimte voldoen aan Europese wetgeving, voorzien zijn van een logboek en de keuringsfrequentie is vastgelegd. De pedagogisch medewerker doet dagelijks een visuele inspectie en noteert bijzonderheden in het logboek. Bij urgentie (loszittende

treden glijbaan, ontbrekende tegels, scherpe randen etc) zorgt ze ervoor dat het speeltoestel niet door de kinderen wordt gebruikt en schakelt ze de facilitaire dienst van de school in.

Ongeval met letsel bij de kinderen tijdens de opvang

In het pedagogisch beleid is aangegeven dat OOE belang hecht aan uitdaging voor alle kinderen om goed op te groeien. Vallen, botsen, een knie open, een tand door de lip: het overkomt vrijwel elk kind wel eens en het hoort bij het gezond opgroeien. Medewerkers zijn gericht op een goede balans tussen beschermen en uitdagen. Pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het toepassen van ehbo als het nodig is. Vaak helpt ook aandacht en een kus op de zere vinger. Ouders worden altijd op de hoogte gebracht, ook als het om een buil gaat.

Als zich een ongeval voordoet waarbij er sprake is van ernstiger letsel, zorgt de bhv er voor adequaat te handelen. Ze waarschuwt indien nodig hulpdiensten. De ouders worden direct op de hoogte gesteld. De locatiemanager is eindverantwoordelijk, draagt zorg voor opvang van de andere kinderen en contact met de ouders.

Calamiteiten

Voorbeelden van mogelijke calamiteiten:

- Vermissing kind
- Agressie, gebruik van geweld door kinderen (bso)
- Geweld door anderen tijdens opvangtijden of bij halen en brengen door ouders of andere volwassenen waar kinderen getuige van zijn
- Ongeval met ernstig letsel bij de kinderen tijdens de opvang gevolgd door ziekenhuisopname

3.4 Kindermishandeling en geweld.

Meldcode kindermishandeling

Soms komt een pedagogisch medewerker of leerkracht in de situatie waarin er zorgen zijn rond een kind. Dit kunnen concrete signalen zijn of 'onderbuik' gevoelens. Kindcentra en onderwijs maken verplicht gebruik van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierin zijn opgenomen de zgn 'kindcheck' en het stappenplan meldcode kindermishandeling.

Alle medewerkers zijn actueel geschoold in het toepassen van de Meldcode. De informatie en het stappenplan staan vermeld op

<https://www.nji.nl/kindermishandeling/hoe-werk-ik-met-de-meldcode>

De volgende stappen worden gevolgd:

1. Breng signalen in kaart. De [kindcheck externe link](#) is onderdeel van deze stap.
2. Overleg met een collega. Raadpleeg eventueel [Veilig Thuis externe link](#): het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.
3. Ga in gesprek met de betrokkene(n).
4. Weeg het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Neem bij twijfel altijd contact op met [Veilig Thuis externe link](#).
5. Neem twee beslissingen. Is melden noodzakelijk? En is hulp verlenen of organiseren (ook mogelijk)?

De vijf stappen leg je vast in het kind- of dossier.

De locatiemanagers zorgen ervoor dat het gesprek over het toepassen van de meldcode tussen pedagogisch medewerkers gevoerd wordt. Zij zorgen ervoor dat de kennis hierover actueel gehouden wordt en scholing gevolgd wordt door alle medewerkers.

Er is een uitgebreidere werkinstructie beschikbaar mbt de Meldcode en toepassing ervan. Deze is te vinden in bijlage 2.

Misbruik of grensoverschrijdend gedrag door pedagogisch medewerkers/leerkrachten, vrijwilligers, stagiaires, volwassenen of kinderen

Het onderwerp (vermoeden van) misbruik of grensoverschrijdend gedrag door collega medewerkers², volwassenen of kinderen is minimaal 1x per jaar en wanneer daar aanleiding voor is, onderwerp van gesprek tussen pedagogisch medewerkers en locatiemanagers/pedagogisch coaches.

De school heeft samen met de kinderopvang een protocol Grensoverschrijdend gedrag.

Als er sprake is van een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker tegen een kind geldt een meldplicht. Dat houdt in dat de houder van de kinderopvang de situatie moet melden bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. Daarna wordt besloten of aangifte moet worden gedaan en of er een onderzoek door de politie volgt.

De vertrouwensinspecteur voor de kinderopvang adviseert werkgevers, werknemers en ouders als zij aanwijzingen hebben dat een werkgever, werknemer ('professional') of kind seksueel of ander geweld tegen een kind gebruikt.

Ouders kunnen de vertrouwensinspecteur raadplegen wanneer zij een vermoeden hebben van seksueel misbruik, seksuele intimidatie en/of geweld tegen kinderen in het kindcentrum.

Voor professionals in de kinderopvang die een vermoeden hebben van seksueel misbruik of intimidatie of een vermoeden hebben van geweld tegen kinderen tijdens de opvang, geldt een meld- en overlegplicht.

De vertrouwensinspecteur kinderopvang en onderwijs is iedere werkdag tussen 8.00 en 17.00 uur bereikbaar op **0900 111 3 111** (lokaal tarief).

Personenregister kinderopvang

Iedereen die werkt in de kinderopvang, moet zich inschrijven in het Personenregister kinderopvang (PRK). Voor de inschrijving in het PRK is een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) nodig. Dit geldt ook voor stagiaires, pedagogisch coaches, ib'ers, begeleiders, sporttrainers, muziekdocenten, vrijwilligers kortom: iedereen die minimaal eens per 3 maanden een half uur in de kinderopvang aanwezig is.

Vierogen principe en achterwacht.

Alle kinderopvang locaties van OOE bevinden zich in . Buiten het grote voordeel voor de kinderen, zorgt dit gegeven ervoor dat er altijd andere volwassenen in de nabijheid van de peutergroep zijn. Dit is zowel voor de veiligheid van kinderen als voor medewerkers prettig.

Pedagogisch medewerkers staan in principe niet alleen op de peutergroep. Er wordt een andere beroepskracht of volwassene (vrijwilliger) ingepland op de groep, of er is voortdurend toezicht mogelijk door ramen en glasdeuren. Dit geldt ook voor de sanitaire ruimte.

Soms is er slechts 1 pedagogisch medewerker doordat de omvang van de groep klein is. Vaak wordt een vrijwilliger ingezet om ervoor te zorgen dat er toch twee volwassenen gelijktijdig aanwezig zijn op de groep.

² Onder medewerkers verstaan we hier ook de vrijwilligers en stagiaires

Om het 4 ogen principe goed toe te passen zijn in dat geval afspraken met de school gemaakt. Er is af luistermogelijkheid via de babyfoon en het onverwacht binnenlopen door bv medewerkers van het schoolteam of ouders..

Tijdens studiedagen van het schoolteam is de pedagogisch medewerker nooit alleen in het gebouw met de kinderen. Mocht een 2^e volwassene niet mogelijk zijn als het schoolteam niet aanwezig is, en is er sprake van maar 1 medewerker, dan sluit de groep die dag. Er wordt niet gewerkt met een achterwacht, altijd is er een 2^e volwassene in het gebouw aanwezig waar een beroep op kan worden gedaan in noodgevallen.

Voor de bso geldt dat het voor kan komen dat er niet voldoende beroepskrachten zijn door uitval van medewerkers of ziekte. In dat geval wordt geprobeerd direct vervangers in te zetten, mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt bezien hoeveel kinderen aanwezig zijn, of aan de bkr eisen kan worden voldaan op dat moment. Is dat niet mogelijk, dan wordt de locatiemanager gevraagd de ouders te bellen met het verzoek hun kind op te komen halen. In het werkplan van de BSO wordt de achterwacht regeling verder toegelicht.

Werkwijze risico bepaling veiligheid en gezondheid.

1. Ronde lopen.

De locatiemanager bespreekt 1 x per jaar met de pedagogisch medewerkers de belangrijkste risico's mbt veiligheid en gezondheid op de locatie.

Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Veiligheid
- Gezondheid
- Voedselveiligheid en hygiëne

De risicobepaling neemt 1-2 uur in beslag, inclusief bespreking met de medewerker(s).

Per onderwerp wordt met de medewerkers besproken of er sprake is van een extra risico op hun locatie.

Samen wordt een ronde gelopen door de locatie inclusief ingang, uitgang en buitenruimte. Vanuit deze ronde wordt een formulier ingevuld. Als voorbeeld is deze als bijlage 1 toegevoegd (Werkinstructie Risico bepaling veiligheid en gezondheid locaties OOE)

2. Risico's opsommen/inventariseren

De risico's worden op een rijtje gezet. Som ze met elkaar op en schrijf ze eerst op.

Beperk je tot de zaken die opvallen en/of niet onopgemerkt mogen blijven voor deze locatie.

Voorbeelden: de verwarming is niet afgeschermd; de kinderen kunnen zo naar buiten lopen; er liggen prikkers op de grond bij het prikbord; er staan giftige planten langs de speelplaats; de koelkast is veel te warm, er liggen of hangen snoeren los, de spelletjes in de kast kunnen er wel erg makkelijk uitvallen, het speelgoed is kapot, enz enz.

Door dit samen te doen, werk je aan risico bewustzijn, een belangrijke functie van de risicobepaling.

Niet alles is een risico. Kinderen moeten ook de uitdaging aan kunnen gaan in de groep. Dus: kinderen kunnen op de bank klimmen en er af vallen- dat is een risico als die bank heel hoog is, er veel jonge kinderen in de groep zijn, de groep heel druk is, de grond eronder hard en de medewerker geen duidelijke structuur toepast op de groep. Alleen: een peuter wil klimmen en zal dat doen, meestal zonder al te grote gevolgen. De mogelijkheid om te klimmen moet er wel zijn, binnen of buiten. Bespreek dit meteen. De uitkomst kan zijn dat het wel of geen risico is op deze locatie. Of dat het risico al beheerst wordt doordat de bank op een veilige plek staat, de kinderen buiten veel kunnen klimmen, de ondergrond zacht is met een kleed.

Als de pedagogisch medewerker aangeeft dat iets op haar locatie echt een risico is, noteer het risico dan. Zij werkt dagelijks in deze ruimte. Neem hetgeen aangegeven wordt serieus. Bedenk wel dat veel risico's al ondervangen zijn door beleid en werkinstructies, zodat de risico's beperkt blijven.

Maak geen grote lijsten, beperk je tot wat echt belangrijk is voor deze locatie.

De locatiemanager inventariseert met de pedagogisch medewerkers *alleen de risico's die belangrijk zijn voor deze locatie en waar nog geen beheersmaatregel voor is*. In de praktijk zijn het er meestal niet meer dan 2 tot 10. En nul kan ook.

3. Afwegen.

Als jullie de risico's hebben opgesomd en opgeschreven, ga je met elkaar bespreken welke risico's nader bekeken moeten worden: ze worden 'gewogen'.

Hierbij wordt het volgende principe toegepast:

De kans dat het risico zich voordoet is:

- laag (1): komt bijna nooit voor
- middel (2): kan gebeuren maar komt niet vaak voor
- hoog (3), kan vaak voorkomen of doet zich voortdurend voor

De ernst van de gevolgen als het zich voordoet:

- geen (1)
- kan gevolgen hebben voor het kind, fysiek of emotioneel (2)
- kan zeer ernstige gevolgen hebben, letsel (3)

•

Hier wordt een *risico score* voor bepaald.

Kans x ernst = de risico score.

Score 1: er hoeft geen actie ondernomen te worden

Score 2: in principe is actie niet nodig of er is al een maatregel in werking

Score 3: kijk of er al een maatregel is om te voorkomen dat dit zich voordoet, neem het anders op in het actieplan

Score 4 of hoger: kijk welke actie nodig is:

- beheersmaatregel nemen, of:
- ervoor zorgen dat het risico zich nooit meer kan voordoen (eliminieren).

Bij score 4 of hoger wordt altijd direct actie ondernomen of minimaal binnen 3 maanden, afhankelijk van de aard van het risico.

Voorbeeld: het risico dat kinderen medicatie of sigaretten uit de tassen van pedagogisch medewerkers opeten. Als je ziet dat medewerkers hun tas in de groepsruimte zetten bij het bureau, is de kans groot dat een kind de tas gaat onderzoeken en er dingen uit pakt en in de mond stopt. De gevolgen kunnen ernstig zijn.

Dus: Kans x ernst is dan = $2 \times 3 = 5$. Actie: Dit risico kan eenvoudig geëlimineerd worden doordat tassen alleen in de personeelskamer in de kast mogen staan.

Je kunt hier een kort verslagje van maken als dat verduidelijkt hoe je tot de afweging bent gekomen. Het hoeft niet als jullie samen gewend zijn risico's af te wegen en er veel ervaring is bij de pedagogisch medewerker. Geef het risico wel zo concreet mogelijk aan op het format. In het verslag geef je een korte beschrijving van de risico's die zich op deze locatie ook voor kunnen doen. Wat zijn de kleinere risico's, wat grotere. Daarna geef je je risico inventarisatie, de weging van de risico's en de maatregelen die je neemt aan.

4. Maatregelen opstellen.

Als de risico's op een rij staan en de afweging heeft plaats gevonden, is het tijd om te kijken welke maatregelen genomen moeten worden. Soms is dat opnieuw onder de aandacht brengen van het beleid dat er al is, soms moet ingegrepen worden om direct ongelukken te voorkomen, vaak zal

het een maatregel zijn die er voor moet zorgen dat het niet makkelijk meer kan gebeuren. Plan de uitvoering van de maatregelen smart (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden). Je geeft aan wanneer de maatregel moet zijn genomen/gerealiseerd. De locatiemanager bespreekt of de maatregelen tot uitvoering zijn gekomen en of ze effectief zijn geweest.

5. Check.

Als alle maatregelen op een rijtje staan, check je nog een keertje. Als de maatregel is ingevoerd en je zou dan de risico weging doen, is de risicoscore dan 3 of lager dan 3? Nee? Dan is de maatregel niet afdoende, verzin een andere.

6. Registeren

De risico's en de afweging worden op een format genoteerd. Hieronder zie je een voorbeeld hoe het er uit kan zien. Gebruik het lege format en vermeld de locatie die het betreft.

Bijlage 1: Voorbeeld risico inventarisatie locatie OOE

Locatie de Zonnetjes

Risico veiligheid	Kans dat het zich voordoet 1 nooit, 2 soms, 3. vaak	Gevolg als het zich voordoet 1 geen 2 een beetje 3 ernstig letsel	Conclusie en risicoscore (accepteren, elimineren, beheersen) Kans x ernst	Maatregel	Score na invoering maatregel
Hete vloeistoffen, verbranden: de waterkoker staat op het aanrecht in de groepsruimte	3	3	9	Waterkoker direct verplaatsen naar keukenruimte school.	3
Beknelling, verstrikking: er hangt een snoer los in de huishoek bij het stopcontact	3	2	6	Snoeren weghalen of verplaatsen naar een plek waar kinderen er niet bij kunnen. Direct.	3
Onder schooltijden staat de buitendeur open, kinderen kunnen uit de groep lopen	2	2	4	Met de school wordt afgesproken dat de deuren dicht blijven, ook als de kinderen van de klas naar de speelplaats gaan. Binnen 2 weken	2
Kinderen struikelen over de tassen en schoenen in de gang	2	1	2	Geen maatregel nodig	2
De glijbaan buiten is 3 jaar geleden voor het laatst gecontroleerd, de ondergrond is hard geworden en er zijn veel splinters in het hout	3	3	9	Glijbaan afsluiten en niet meer gebruiken tot er onderhoud is uitgevoerd en het toestel opnieuw gekeurd is. Direct	1

Risico gezondheid	Kans dat het zich voordoet	Gevolg als het zich voordoet	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel	Score na invoering maatregel
Kinderen verslikken zich in een appelpartje	1	2	2	Kinderen eten alleen bij het kring moment, zitten op de stoel	2
Het is niet bekend welke kinderen wel of niet gevaccineerd zijn, er kan daardoor besmetting met infectieziektes voorkomen	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> - Ouders voorlichting geven over belang van openheid over vaccinatie, - kwetsbare ouders en kinderen informeren. - alert zijn op ziekteverschijnselen. - Advies vragen aan ouderkind centrum 	3

Risico voedselveiligheid en hygiëne	Kans dat het zich voordoet	Gevolg als het zich voordoet	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel aanwezig ja/nee	Score na invoering maatregel

Er is geen zeep om handen te wassen op de locatie, de kinderen spoelen alleen hun handen af na toiletgebruik	2	2	4	In het beleid veiligheid en gezondheid zijn de richtlijnen opgenomen, deze opnieuw bespreken en toepassen Binnen 3 maanden	2
In de koelkast staan overgebleven boterhammen van de kinderen	2	1	2	ouders nog eens voorlichten over voeding, zie voedingsbeleid	1

Locatie:

Ingevuld door:

Datum:

Risico veiligheid	Kans dat het zich voordoet 1 nooit, 2 soms, 3. vaak	Gevolg als het zich voordoet 1 geen 2 een beetje 3 ernstig letsel	Conclusie en risicoscore (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel	Score na invoering maatregel

Risico gezondheid	Kans dat het zich voordoet	Gevolg als het zich voordoet	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel	Score na invoering maatregel
				-	

Risico voedselveiligheid en hygiëne	Kans dat het zich voordoet	Gevolg als het zich voordoet	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel aanwezig ja/nee	Score na invoering maatregel